

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

13. února 2014 *

„Řízení o předběžné otázce — Státní podpory — Příspěvek na nákup nebo pronájem digitálních dekodérů — Rozhodnutí Komise, kterým byl režim podpor prohlášen za protiprávní a neslučitelný s vnitřním trhem — Navrácení — Vyčíslení částky, která má být navrácena — Úloha vnitrostátního soudu — Zohlednění názorů Komise vnitrostátním soudem v rámci výkonu jejího rozhodnutí — Zásada loajální spolupráce“

Ve věci C-69/13,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Tribunale civile di Roma (Itálie) ze dne 19. listopadu 2012, došlým Soudnímu dvoru dne 11. února 2013, v řízení

Mediaset SpA

proti

Ministero dello Sviluppo economico,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta, předseda senátu, J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot, a A. Arabadžev (zpravodaj), soudci,

generální advokát: N. Jääskinen,

vedoucí soudní kanceláře: A. Impellizzeri, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 21. listopadu 2013,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Mediaset SpA L. Medugnem, A. Lauterim, G. Rossim, G.M. Robertim, M. Serponem a I. Peregem, avvocati,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s A. De Stefanem, avvocato dello Stato,
- za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,
- za Evropskou komisi D. Grespanem, B. Stromskym a G. Contem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: italština.

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu ustanovení unijního práva o státních podporách.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností Mediaset SpA (dále jen „Mediaset“) a Ministero dello Sviluppo economico (ministerstvem pro hospodářský rozvoj) ve věci navrácení státní podpory, kterou Italská republika poskytla společnosti Mediaset v rámci režimu podpor ve prospěch poskytovatelů pozemního digitálního vysílání, kteří nabízejí placené televizní programy, a kabelových operátorů, kteří nabízejí placené televizní programy, jenž byl prohlášen za neslučitelný s vnitřním trhem rozhodnutím Komise 2007/374/ES ze dne 24. ledna 2007 ve věci státní podpory C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004), kterou Italská republika poskytla formou příspěvku na nákup digitálních dekodérů (Úř. věst. L 147, s. 1) (dále jen „rozhodnutí 2007/374“).

Právní rámec

Nařízení (ES) č. 659/1999

- 3 Článek 14 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [108 SFEU] (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339), nadepsaný „Navrácení podpory“, zní následovně:

„1. Je-li v případech protiprávní podpory přijato záporné rozhodnutí, Komise rozhodne, že dotýčný členský stát učiní všechna nezbytná opatření, aby příjemce podporu navrátil (dále jen „rozhodnutí o navrácení“). Komise nebude vyžadovat navrácení podpory, pokud by to bylo v rozporu s obecnými zásadami práva Společenství.

2. Podpora, která má být navracena podle rozhodnutí o navrácení, zahrnuje úroky v přiměřené výši stanovené Komisí. Úroky jsou splatné od data, kdy byla protiprávní podpora k dispozici příjemci, do data jejího navrácení.

3. Aniž je dotčen příkaz Soudního dvora [Evropské unie] podle článku [278 SFEU], navrácení se provede bezodkladně a v souladu s postupy vnitrostátního práva dotýčného členského státu za předpokladu, že umožňují okamžitý a účinný výkon rozhodnutí Komise. Aniž je dotčeno [unijní právo], učiní za tímto účelem a v případě řízení před vnitrostátními soudy dotýčné členské státy všechny nezbytné kroky v rámci jejich právních řádů, včetně dočasných opatření.“

Rozhodnutí 2007/374

- 4 Článek 1 rozhodnutí 2007/374 zní:

„Režim podpory, který Italská republika protiprávně zavedla ve prospěch provozovatelů [pozemního] digitálního vysílání, kteří poskytují služby placené televize, a provozovatelů placené kabelové televize, představuje státní podporu neslučitelnou se společným trhem.“

5 Článek 2 uvedeného rozhodnutí zní:

„1. Italská republika přijme všechna nezbytná opatření, aby od příjemců uvedených v bodě 1 získala podporu nazpět.

2. Navrácení se provede bezodkladně postupem daným vnitrostátními procesními předpisy za předpokladu, že tento postup umožňuje okamžitý a účinný výkon tohoto rozhodnutí. Částky, které mají být vráceny, zahrnují úroky ode dne, kdy byly dány k dispozici jednotlivým příjemcům, až do dne jejich navrácení.

3. Úroky, které je třeba žádat podle odstavce 2, se vypočítají podle článku 9 a článku 11 nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004 o provádění nařízení Rady (ES) č. 659/1999 [Úř. věst. L 140, s. 1].“

6 Článek 3 téhož rozhodnutí zní:

„Italská republika sdělí Komisi ve lhůtě dvou měsíců od oznámení tohoto rozhodnutí, jaká opatření přijala k jeho splnění. Tyto informace poskytne v dotazníku, který je přiložen k tomuto rozhodnutí.

Italská republika ve lhůtě dvou měsíců předloží doklady potvrzující, že vůči příjemcům protiprávních a neslučitelných podpor bylo zahájeno řízení o navrácení podpory.“

7 Co se týče částek podpory, které mají být navráceny, upřesnila Komise v bodech 191 až 193 odůvodnění rozhodnutí 2007/374 následující:

„(191) Komise uznává, že stanovit přesnou částku, která byla převedena ze státních zdrojů ve prospěch příjemce, je složité, má-li se určit, co přesně má být stanicemi navraceno. Podpora totiž byla udělena *nepřímo* prostřednictvím spotřebitelů a týká se zařízení, které slouží k příjmu služeb, spíše než služeb samotných.

(192) Nicméně podle judikatury Soudního dvora žádné ustanovení právních předpisů Společenství nenařizuje Komisi, aby v případě, kdy shledá podporu neslučitelnou se společným trhem, stanovila přesnou částku, která má být navracena. Stačí, když rozhodnutí Komise obsahuje takové údaje, aby příjemce mohl bez větších problémů částku sám stanovit [...].

(193) Komise považuje za vhodné poskytnout orientační návod ke zhodnocení poskytnutých výhod. Komise soudí, že vzhledem k neobvyklé povaze tohoto případu je nejlepší vyčíslit dodatečné zisky, které díky dotčenému opatření plynuly navíc z nových digitálních služeb a z nabídky placené televize nebo pay per view.“

8 V bodech 196 až 205 uvedeného rozhodnutí poskytla Komise indikátory k metodě zmíněné v jeho bodě 193, jejímž účelem je umožnit Italské republice určit přesné částky, které mají být navráceny.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

9 Po přijetí rozhodnutí 2007/374 vedly Komise a Italská republika jednání o určení jednotlivých příjemců režimu podpory, který byl prohlášen za protiprávní, a o určení přesných částek, které mají být navráceny.

10 Dopisem ze dne 1. dubna 2008 Komise především schválila metodologii použitou Italskou republikou k určení počtu dodatečných spotřebitelů plynoucího z dotčené podpory, a sice průzkum veřejného mínění provedený společností Ipsos, průměrný výnos na jednoho uživatele, jakož i hodnoty dodatečných zisků. Komise rovněž vyjádřila svůj souhlas se závěry Italské republiky, podle kterých

TIMedia a Fastweb, příjemci dotčené podpory, nemusí podléhat povinnosti navrácení, jelikož provedené analýzy prokázaly, že uvedené podniky nedosáhly dodatečného zisku v průběhu období poskytování dotčené podpory. V tomtéž dopise oproti tomu Komise vyjádřila výhrady k odvratitelným nákladům neseným společností Mediaset, a tudíž uvedla, že částka podpory, kterou má tato společnost navrátit, dosahuje 6 844 361 eur.

- 11 Komise poté, co jí Italská republika předložila nové důkazy, schválila dopisem ze dne 11. června 2008 nový výpočet odvratitelných nákladů provedený tímto členským státem pro Mediaset, a výše podpory, kterou měla tato společnost navrátit, tak dosáhla 4 926 543,22 eur.
- 12 Dopisem ze dne 23. října 2009, který následoval po novém předložení dodatečných důkazů Italskou republikou, Komise neschválila nový ekonometrický model použitý tímto členským státem z důvodu, že odkazuje na odlišná období pro rozdělení nákladů a příjmů a že podobná metodologie byla již samotným uvedeným členským státem odmítnuta. Komise rovněž v tomto dopise uvedla, že za předpokladu, že by Italská republika neuložila společnosti Mediaset okamžité navrácení dotčené podpory, může použít postup stanovený v čl. 88 odst. 2 ES.
- 13 Usnesením ze dne 12. listopadu 2009 uložily italské orgány společnosti Mediaset, aby zaplatila částku v celkové výši 5 969 442,12 eur, která zahrnovala úroky vypočtené podle postupu stanoveného v čl. 14 odst. 2 nařízení č. 659/1999.
- 14 Poté, co zaplatila částku požadovanou italskými orgány, podala Mediaset dne 11. prosince 2009 žalobu před Tribunale civile di Roma, kterou se domáhala zrušení uvedeného usnesení a snížení částky, kterou má navrátit, přičemž uplatňovala zejména nesprávné použití kritérií pro vyčíslení stanovených v rozhodnutí 2007/374 a nesprávnou povahu výpočtů provedených s cílem určit dodatečné zisky způsobené dotčenou podporou. Mediaset dále požádala, aby bylo nařízeno provedení posudku soudního znalce.
- 15 Mediaset mezitím podala žalobu na neplatnost proti rozhodnutí 2007/374 u Tribunálu Evropské unie. Tuto žalobu Tribunal zamítl rozsudkem ze dne 15. června 2010, Mediaset v. Komise (T-177/07, Sb. rozh. s. II-2341). Mediaset podala proti tomuto rozsudku kasační opravný prostředek, který byl zamítnut Soudním dvorem rozsudkem ze dne 28. července 2011, Mediaset v. Komise (C-403/10 P).
- 16 V rámci původního řízení Tribunale civile di Roma nařídil provedení znaleckého posudku, jehož závěry, vydané dne 6. září 2011 kolegiem znalců, obsahují kritiku průzkumu veřejného mínění užívaného pro výpočet počtu nových diváků, které přitáhla nabídka televize pay per view a nových digitálních kanálů, i ekonometrických modelů navrhovaných a užívaných účastníky původního řízení. Zpráva rovněž dochází k závěru, že není prokázáno, že dotčená podpora skutečně ovlivnila prodeje dekodérů v průběhu zkoumaného období. Ve svém vyjádření ze dne 17. července 2012 Ministero dello Sviluppo economico zpochybnilo závěry znaleckého posudku.
- 17 Za těchto okolností se Tribunale civile di Roma rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je vnitrostátní soud, který má rozhodnout o výši státní podpory, o jejímž navrácení rozhodla [... K]omise, vázán jak z hlediska její ‚existence‘ tak z hlediska její ‚výše‘ rozhodnutím [2007/374], jak bylo doplněno rozhodnutími přijatými [... K]omisí v [dopisech ze dne 11. června 2008 a 23. října 2009] a potvrzeno [výše uvedeným rozsudkem Tribunálu Mediaset v. Komise]?

V opačném případě:

- 2) Měl Tribunál při potvrzení pravomoci vnitrostátního soudu rozhodovat o výši státní podpory [ve výše uvedeném rozsudku Tribunálu Mediaset v. Komise] v úmyslu omezit takovou pravomoc na vyčíslení částky, která musí mít vzhledem k tomu, že se vztahuje ke státní podpoře, která byla skutečně poskytnuta nebo přijata, nezbytně kladnou hodnotu, a nemůže se rovnat nule?
- 3) Nebo měl Tribunál při potvrzení pravomoci vnitrostátního soudu rozhodovat o výši státní podpory [ve výše uvedeném rozsudku Tribunálu Mediaset v. Komise] naopak v úmyslu přiznat vnitrostátnímu soudu pravomoc posoudit požadavek navrácení státní podpory, rozšířenou jak na ‚existenci‘, tak na ‚výši‘, a tudíž i pravomoc rozhodnout, že povinnost navrátit podporu neexistuje?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 18 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda pro účely zajištění výkonu rozhodnutí Komise, kterým se režim podpory prohlašuje za protiprávní a neslučitelný s vnitřním trhem, a ukládá se navrácení dotčených podpor, avšak neurčují se jednotliví příjemci těchto podpor ani přesné částky, které musí být navraceny, je vnitrostátní soudce vázán nejen tímto rozhodnutím, ale rovněž názory, vyjádřenými uvedeným orgánem v rámci výkonu uvedeného rozhodnutí, na přesnou výši podpory, která má být navracena určitým příjemcem.
- 19 K tomuto je třeba připomenout, že provádění systému kontroly státních podpor přísluší Komisi a vnitrostátním soudům, jež plní odlišné úlohy, které se vzájemně doplňují (viz rozsudek ze dne 21. listopadu 2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, bod 27 a citovaná judikatura).
- 20 Podle uvedeného systému tak má Komise k posouzení slučitelnosti opatření podpory s vnitřním trhem výlučnou pravomoc, která podléhá přezkumu unijních soudů (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 21. října 2003, van Calster a další, C-261/01 a C-262/01, Recueil, s. I-12249, bod 75; ze dne 5. října 2006, Transalpine Ölleitung in Österreich, C-368/04, Sb. rozh. s. I-9957, bod 38, jakož i Deutsche Lufthansa, uvedený výše, bod 28).
- 21 Podle ustálené judikatury není Komise, když nařídí navrácení podpory, jež byla prohlášena za neslučitelnou s vnitřním trhem, povinna určit přesnou částku podpory, jež má být navracena. Postačuje totiž, že rozhodnutí Komise obsahuje údaje, které umožní jeho příjemci, aby tuto částku určil sám bez nadměrných obtíží (viz zejména rozsudky ze dne 12. října 2000, Španělsko v. Komise, C-480/98, Recueil, s. I-8717, bod 25; Mediaset v. Komise, uvedený výše, bod 126, a ze dne 8. prosince 2011, France Télécom v. Komise, C-81/10 P, Sb. rozh. s. I-12899, bod 102).
- 22 Komise totiž při přezkumu režimu podpor obecně nemůže určit přesnou částku podpory obdrženou každým jednotlivým příjemcem a zvláštní okolnosti týkající každého příjemce podpory tak lze posoudit až v okamžiku navrácení podpory (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. března 2002, Itálie v. Komise, C-310/99, Recueil, s. I-2289, body 89 až 91).
- 23 Je třeba dále uvést, že na základě čl. 288 čtvrtého pododstavce SFEU jsou rozhodnutí závazná v celém rozsahu pro ty, jimž jsou určena. Členský stát, jemuž je určeno rozhodnutí, které jej zavazuje k zajištění navrácení podpor, které jsou protiprávní a v rozporu s vnitřním trhem, je proto podle tohoto článku povinen přijmout veškerá opatření k zajištění splnění povinností vyplývajících z uvedeného rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 12. prosince 2002, Komise v. Německo, C-209/00, Recueil, s. I-11695, bod 31, a ze dne 26. června 2003, Komise v. Španělsko, C-404/00, Recueil, s. I-6695,

bod 21). Tato závaznost platí pro všechny orgány členského státu, jemuž je rozhodnutí určeno, včetně soudů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. května 1987, Albako Margarinefabrik, 249/85, Recueil, s. 2345, bod 17).

- 24 Je-li rozhodnutí 2007/374, které se stalo po vydání výše uvedeného rozsudku Soudního dvora Mediaset v. Komise konečným, pro Italskou republiku, již je určeno, závazné, a je tedy nutno mít za to, že zavazuje vnitrostátní soud, nemůže tomu tak být stejně u dopisů, které Komise později zaslala Italské republice v rámci jednání vedeného k zajištění okamžitého a účinného výkonu uvedeného rozhodnutí.
- 25 K tomuto je totiž třeba uvést, že tyto dopisy, a zejména ty ze dne 11. června 2008 a 23. října 2009, které označují Mediaset za příjemce dotčeného režimu podpory a uvádějí přesnou částku podpory, která má být touto společnostmi navracena, nejsou rozhodnutími ve smyslu čl. 288 čtvrtého pododstavce SFEU.
- 26 Je třeba rovněž konstatovat, že takové názory nejsou uvedeny mezi akty, které mohou být přijaty na základě nařízení č. 659/1999.
- 27 Komise ostatně sama ve svém vyjádření uznala, že účelem těchto názorů nebylo doplnit nebo změnit obsah rozhodnutí 2007/374 a že zcela postrádají závaznost.
- 28 Nelze tedy mít za to, že vnitrostátní soud je vázán názory vyjádřenými Komisí v rámci výkonu rozhodnutí 2007/374.
- 29 Je však třeba připomenout, že použití unijních pravidel v oblasti státních podpor je založeno na povinnosti loajální spolupráce mezi vnitrostátními soudy na jedné straně a Komisí a unijními soudy na straně druhé, v jejímž rámci jedná každý v závislosti na úloze, jež je mu svěřena Smlouvou o FEU. V rámci této spolupráce musí vnitrostátní soudy přijímat veškerá obecná i zvláštní opatření k plnění závazků, které vyplývají z unijního práva, a zdržet se všech opatření, jež by mohla ohrozit dosažení cílů Smlouvy, jak vyplývá z čl. 4 odst. 3 SEU (viz výše uvedený rozsudek Deutsche Lufthansa, bod 41).
- 30 Pokud tedy má vnitrostátní soud pochybnosti nebo těžkosti při vyčíslení částky podpory, která musí být navracena, má vždy možnost obrátit se na Komisi, aby mu poskytla pomoc na základě zásady loajální spolupráce, jak vyplývá zejména z bodů 89 až 96 oznámení Komise o prosazování právní úpravy státní podpory vnitrostátními soudy (Úř. věst. 2009, C 85, s. 1).
- 31 I když tedy názory Komise nemohou zavazovat vnitrostátní soud, je třeba uvést, že jelikož je cílem informací obsažených v těchto názorech, jakož i ve stanoviscích Komise případně vyžádaných vnitrostátním soudem za podmínek, které jsou uvedeny v předcházejícím bodě, usnadnit splnění úkolu vnitrostátních orgánů v rámci okamžitého a účinného výkonu rozhodnutí o navrácení, musí je vnitrostátní soud s ohledem na zásadu loajální spolupráce zohlednit coby prvek posouzení v rámci sporu, kterým se zabývá, a odůvodnit své rozhodnutí na základě veškerých písemností ve spise, který mu byl předložen.
- 32 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět, že i když je pro účely zajištění výkonu rozhodnutí Komise, kterým se režim podpor prohlašuje za protiprávní a neslučitelný s vnitřním trhem a ukládá se navrácení dotčených podpor, avšak neurčují se jednotliví příjemci těchto podpor ani přesné částky, které musí být navraceny, vnitrostátní soudce tímto rozhodnutím vázán, není vázán názory vyjádřenými uvedeným orgánem v rámci výkonu uvedeného rozhodnutí. Vnitrostátní soud však musí s ohledem na zásadu loajální spolupráce uvedenou v čl. 4 odst. 3 SEU zohlednit tyto názory jako prvky posouzení v rámci sporu, kterým se zabývá.

Ke druhé a třetí otázce

- 33 Podstatou druhé a třetí otázky předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je otázka, zda může v případě, že Komise v rozhodnutí, kterým prohlásila režim podpor za protiprávní a neslučitelný s vnitřním trhem, neoznačila jednotlivé příjemce dotčených podpor ani neurčila přesné částky, které musí být navraceny, vnitrostátní soud při určování přesných částek podpor, které mají být navraceny, dojít k závěru, že se částka podpory, která musí být navracena, rovná nule, pokud to vyplývá z výpočtů provedených na základě veškerých relevantních důkazů, které mu byly předloženy.
- 34 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury, neexistují-li v dané oblasti unijní právní předpisy, je třeba navracení podpory prohlášené za neslučitelnou s vnitřním trhem provést postupem upraveným vnitrostátními právními předpisy, pokud tento postup nevede k tomu, že by navracení vyžadované unijním právem bylo prakticky znemožněno, a neporušuje zásadu rovnocennosti ve srovnání s postupy pro rozhodování typově stejných čistě vnitrostátních sporů (viz rozsudek ze dne 13. června 2002 Nizozemsko v. Komise, C-382/99, Recueil, s. I-5163, bod 90). Řízení týkající se provedení tohoto navracení spadá do výlučné pravomoci vnitrostátního soudu (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 24. července 2003, Sicilcassa a další, C-297/01, Recueil, s. I-7849, body 41 a 42)].
- 35 Jak bylo připomenuto v bodech 22, 23 a 29 tohoto rozsudku, jelikož Komise v rozhodnutí neoznačila jednotlivé příjemce dotčené podpory ani nestanovila přesné částky podpory, které musí být navraceny, je na vnitrostátním soudu, pokud je mu tato věc předložena, aby rozhodl o výši podpory, jejíž navracení bylo Komisí nařízeno. V případě obtíží, jak bylo uvedeno v bodě 30 tohoto rozsudku, má vnitrostátní soud vždy možnost obrátit se na Komisi, aby mu poskytla pomoc v souladu se zásadou loajální spolupráce uvedenou v čl. 4 odst. 3 SEU.
- 36 Z toho vyplývá, že pro účely vyčíslení výše podpor, které mají být navraceny, musí vnitrostátní soud vzít v úvahu, za takových podmínek, jaké byly uvedeny v bodě 31 tohoto rozsudku, veškeré relevantní poznatky, které mu byly předloženy, včetně jednání, ke kterému došlo mezi Komisí a vnitrostátními orgány na základě uplatnění zásady loajální spolupráce.
- 37 Nelze tedy vyloučit, že s ohledem na veškeré tyto poznatky vyplýne z výpočtů provedených vnitrostátním soudem ohledně vyčíslení částek podpor, které mají být navraceny, částka rovnající se nule.
- 38 Z písemností ve spise předaném vnitrostátním soudem ostatně vyplývá, že Komise s ohledem na TIMedia a Fastweb výslovně připustila, že tyto podniky nemusí nic navrátit.
- 39 Vnitrostátní soud může stanovit výši podpory, která má být navracena, na nulu, aniž by tím zpochybnil platnost rozhodnutí Komise nebo povinnost navracení podpor, které byly prohlášeny za protiprávní a neslučitelné s vnitřním trhem, pokud takové stanovení vyplývá přímo z vyčíslení částek, které mají být navraceny.
- 40 Vzhledem k výše uvedeným úvahám je třeba na druhou a třetí otázku odpovědět, že v případě, že Komise v rozhodnutí, kterým prohlásila režim podpor za protiprávní a neslučitelný s vnitřním trhem, neoznačila jednotlivé příjemce dotčených podpor ani neurčila přesné částky, které mají být navraceny, může vnitrostátní soud, aniž by zpochybnil platnost rozhodnutí Komise nebo povinnost navracení dotčených podpor, dojít k závěru, že se částka podpory, která má být navracena, rovná nule, pokud to vyplývá z výpočtů provedených na základě veškerých relevantních důkazů, které mu byly předloženy.

K nákladům řízení

- 41 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) **I když je pro účely zajištění výkonu rozhodnutí Evropské komise, kterým se režim podpor prohlašuje za protiprávní a neslučitelný s vnitřním trhem a ukládá se navrácení dotčených podpor, avšak neurčují se jednotliví příjemci těchto podpor ani přesné částky, které musí být navraceny, vnitrostátní soudce tímto rozhodnutím vázán, není vázán názory vyjádřenými uvedeným orgánem v rámci výkonu uvedeného rozhodnutí. Vnitrostátní soud však musí s ohledem na zásadu loajální spolupráce uvedenou v čl. 4 odst. 3 SEU zohlednit tyto názory jako prvky posouzení v rámci sporu, kterým se zabývá.**
- 2) **V případě, že Evropská komise v rozhodnutí, kterým prohlásila režim podpor za protiprávní a neslučitelný s vnitřním trhem, neoznačila jednotlivé příjemce dotčených podpor ani neurčila přesné částky, které mají být navraceny, může vnitrostátní soud, aniž by zpochybnil platnost rozhodnutí Evropské komise nebo povinnost navrácení dotčených podpor, dojít k závěru, že se částka podpory, která má být navracena, rovná nule, pokud to vyplývá z výpočtů provedených na základě veškerých relevantních důkazů, které mu byly předloženy.**

Podpisy.